

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2025-934

22.9.2025

Fremtind Forsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Tap av Macbook – uredelig brudd på opplysningsplikten – fal. § 8-1 fjerde og femte ledd.

Sikredes ektefelle meldte 17.2.25 om tyveri av datterens MacBook fra hjemmet 12.2.25. Kravet ble automatisk avslått fordi ektefellen ikke hadde innboforsikring. Ektefellen bestilte samme dag reise- og innboforsikring. Etter dette fremmet sikrede 20.2.25 krav til foretaket vedrørende «Tyveri fra hjemmet» som hadde skjedd 12.2.25. Dette kravet ble også automatisk avslått. Fem minutter senere, 20.2.25 kl. 18:05, sendte sikredes ektefelle en ny skademelding og oppga at tyveriet skjedde 19.2.25, og at datteren hadde savnet sin MacBook mellom 12.2.25 og 19.2.25. Foretaket avsto 21.2.25 kravet fordi det ikke anså tyveriet for sannsynliggjort. Sikrede skrev i en klage at «Jeg viser til avslaget på min søknad om erstatning for min MacBook, som forsvant fra mitt hjem mellom 12.02 og 19.02. [...]». I en anmeldelse sendt politiet 18.2.25 hadde sikrede oppgitt at gjerningsdato var 12.2.25, og også forklart at datteren hadde oppdaget at hennes «Mac PC var savnet den 06.02.2025». Da foretakets utreder ba sikrede 1.4.25 om et møte, svarte sikrede at datterens MacBook var funnet, og at saken kunne avsluttes. Foretaket informerte sikrede og hans ektefelle 24.5.25 om at det avsto kravet, så opp deres forsikringer, jf. fal. § 8-1 fjerde og femte ledd, og nektet dem fremtidig kundeforhold. Det ble vist til at ektefellen tegnet innboforsikring etter at skaden ble meldt til foretaket, og at de hadde endret skadedato fra 12.2.25 til 19.2.25, i forsøk på å forlede foretaket til å utbetale en urettmessig erstatning. Sikrede var uenig og hevdet foretaket ikke kunne si opp hans forsikringer, idet kravet ble meldt under ektefellens innboforsikring, fordi kravet ble trukket før foretaket fattet avgjørelsen om avslag og oppsigelse, og fordi de ikke hadde endret dato for å forsøke å få en urettmessig erstatning, men handlet iht. råd mottatt fra ektefellens fagforbund. Nemndas flertall kom til at sikrede bevisst hadde brutt opplysningsplikten ved skadeoppgjøret, og viste til at det fremsto som rimelig åpenbart at sikrede og ektefellen hadde tilpasset tidspunktet for tyveriet, slik at det kunne omfattes av innboforsikringen som først ble tegnet 17.2.25. Nemndas flertall kom videre til at sikrede måtte forstå at dette kunne føre til en erstatning han ikke hadde krav på.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om at foretakets oppsigelse og nektelse av fremtidig kundeforhold pga. uredelig brudd på opplysningsplikten ved skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde og femte ledd, er uberettiget.

Sikredes ektefelle meldte 17.2.25 om tyveri av laptop fra hjemmet 12.2.25.

Dette kravet ble samme dag avslått automatisk av foretaket fordi ektefellen ikke hadde innboforsikring i foretaket på det tidspunktet. Foretaket opplyste:

Vi finner ikke noen forsikring på deg som kan dekke denne skaden. Kanskje noe av dette kan hjelpe deg:

* Bare den som har kjøpt forsikringen kan melde skade til oss. Hvis det ikke er deg, kan du sjekke om noen andre i familien har en forsikring som dekker skaden.

* Vi kan rett og slett ha gjort en feil. Ring oss på [...], og si hva som har skjedd, så får du hjelp.

Sikredes ektefelle bestilte samme dag reise- og innboforsikring via sitt fagforbund.

Sikrede sendte nytt krav til foretaket 20.2.25 vedrørende «Tyveri fra hjemmet» inntruffet 12.2.25». Dette kravet ble automatisk avslått 20.2.25 kl. 17:59 med samme begrunnelse som for avslaget ektefellen hadde mottatt 17.2.25.

Ektefellen sendte fem minutter senere, kl. 18:05, ny skademelding vedrørende tyveri fra hjemmet. Tyveritidspunkt ble angitt til 19.2.25. Ektefellen forklarte videre:

Min datter på 12 år oppdaget at hennes Mac PC var savnet den mellom 12/02/2025 og 19/02/2025. Vi har lett grundig etter den i hele huset, men har ikke klart å finne den. Jeg har forsøkt å bruke 'Find My' funksjonen i iCloud, men den viser ingen lokasjon. dette gjort oss at pacen med beholderen og andre tingenes henne i hennes sekk er borte.

Foretaket etterspurte 21.2.25 flere opplysninger. Sikrede og hans ektefelle svarte per epost samme dag at:

- Det vi vet er PC Med etui og hodetelefoner borte mellom 12/02/2025 og 19/02/2025. Kl. slett husker vi ikke etter jobb mest sannsynligvis. Vi begge to var på jobb og ungene var på skolen
- Den var plassert på bordet(arbeidsbordet i stuen.
- igjen vi var på jobb og ungene var på skolen.
- det vi tror er ar rett og slett macen er stålet da vi får ikke lokalisere siste sted på find me
- skal legge anmeldelse fra politiet og kvittering.

Foretaket avsto kravet samme dag fordi det ikke anså tyveriet for sannsynliggjort. Sikrede klaget samme dag: «Jeg viser til avslaget på min søknad om erstatning for min MacBook, som forsvant fra mitt hjem mellom 12.02 og 19.02. [...]».

Foretaket opplyste 27.2.25 at det innhentet politidokumenter. Det mottok disse 16.3.25, og det var i sikredes digitale politianmeldelse 18.2.25 oppgitt at gjerningsdato var 12.2.25 og også forklart at hans datter hadde oppdaget at hennes «Mac PC var savnet den 06.02.2025», at de hadde lett etter den, og at de mente den var stjålet.

Foretakets utreder ba sikrede 1.4.24 om et møte for å gjennomgå skadetilfellet og kravet, men sikrede svarte samme dag at:

Hei MacBook er blitt funnet og trodde at vi har gitt beskjed om dette:-) for feil. Vi beklager det. Vennligst avslutte saken jente ungen vår har funnet den i vinter hagen vår og hun har brukt den for siste flere uker etter vi hadde klaget saken .

Utreder ba 2.4.24 sikrede om ytterligere opplysninger, og informerte om at det hadde sett nærmere på tidligere historikk lagret i dets system:

Der kan jeg se at du/dere har forsøkt å meldte den samme Macbook skaden flere ganger på et tidspunkt dere ikke hadde en gyldig dekning:

Den 17.02.25 kl 17:01 har dere meldt tyveri av Macbook med skadedato 12.02.25. Det ble gitt avslag fordi du/dere ikke hadde en gyldig forsikring.

Den 20.02.2025 kl. 17:59 har du/dere igjen forsøkt å melde tyveri av Macbook med skadedato 12.02.2025. Igjen ble det gitt avslag fordi du/dere ikke hadde en gyldig forsikring den dagen skaden skal ha skjedd.

.. din ektefelle.. tegnet reise og innboforsikring via NSF den 17.02.2025.

Den 20.02.2025 kl. 18:16 mottok vi skademelding fra ..din ektefelle.. hvor du/dere opplyser at tyveri av Macbook har skjedd den 19.02.2025.

På den bakgrunn fremstår det som du/dere bevisst har endret dato for når tyveriet skal ha skjedd, fra den 12.02.2025 til den 19.02.2025 for å forsøke å få dekket tyveriet.

Etter dette hadde utreder en telefonsamtale med sikrede:

Han og kona er begge medlemmer av NSF og på den bakgrunn har de trodd at de begge hadde felles innbo dekning.

I forbindelse med bestilling av en reise for hele familien til E..., så hadde de snakket med DNB på telefon. I den anledning ble de oppmerksom på at de ikke hadde innbo forsikring som deretter ble opprettet.

Sikrede forklarte videre at datteren på 12 år har mistet Macbooken 2 ganger.

Den første gangen var rett etter jul/nyttår og neste gang var i forbindelse med vinterferien.

Sikrede la til at datteren går på en skole hvor de bruker Macbooken flittig, og etter de kom tilbake fra O.. etter vinterferien så hadde hun ikke Macbooken.

Da hadde de meldt saken første gang på kona og deretter hadde sikrede forsøkt å melde skaden på seg, men det gikk ikke gjennom.

Sikrede la til at de egentlig ikke vet når Macbooken ble borte, og at de ikke vet om det var den 12, den 19 eller den 25, det var bare en ca. dato de satte opp.

På spørsmål til sikrede om reise og innbo forsikringen som ble tegnet på kona .., ble gjort i forbindelse med denne Macbook skaden, så svarte ft nei og at det ble gjort uavhengig av den.

På spørsmål om ft hadde noe skriftlig etter han var i kontakt med DNB og tegnet forsikringen så svarte han avkreftende, men opplyste at den han snakket med het S...

Han forklarte videre at når de fylte ut skademeldingen så hadde de fylt ut feil dato da det ble skrevet den 19.2 i skademeldingen. Sikrede viste til politirapporten hvor han forklarte at han der har opplyst at hendelsen skjedde den 12.02.

Han forklarte videre at han beklaget at verken han eller kona tok kontakt med Fremtind og informerte om at Macbooken var funnet.

Sikrede ble foreholdt at grunnen til at det er vanskelig å feste lit til hans forklaring skyldes at de først meldte skaden den 17.02.25, oppgav skadedato 12.02 og fikk avslag. Deretter ble samme skade meldt på nytt den 20.02. kl. 17:59, med samme skadedato, og avslag gitt på nytt.

Deretter gikk det bare 6 minutter, kl. 18:05 begynte de å fylle ut en skademelding hvor de da hadde endret til at tyveriet skal ha skjedd den 19.2.

Sikrede gjentok at det skyltes at han hadde skrevet opp feil dato og at det ikke var meningen.

Foretaket avsto kravet 24.5.25 i sin helhet, og sa opp sikredes og ektefellens forsikringer fra 8.5.25, jf. fal. § 8-1 fjerde og femte ledd. Det nektet dem fremtidig kundeforhold og informerte om klagemulighetene:

2. FREMTINDS VURDERING AV SAKEN

Dere sendte først inn en skademelding med riktig skadedato, men fikk automatisk avslag fordi dere ikke hadde gyldig forsikring på skadedatoen. Dere kjøpte deretter ny forsikring og oppga samme skadedato, men fikk fortsatt avslag av samme årsak. Dere endret deretter skadedatoen og fikk opprettet skadesaken. ...Du.. forklarte at dere endret skadedatoen ved en feil. Dette er en forklaring selskapet ikke fester lit til. Det bemerkes at dere gjorde gjentatte forsøk på å få opprettet skadesaken, og siste skademelding var lik de tidligere med unntak av at skadedatoen var endret.

Selskapet kan ikke se noen annen rimelig forklaring enn at dere endret skadedatoen for å få opprettet skadesaken, som et forsøk på å forlede selskapet til å utbetale en urettmessig erstatning.

Selskapet bemerker videre at det er påfallende at dere straks orienterte om at MacBook-en hadde kommet til rette da dere ble orientert om at skadesaken skulle bli utredet.

Selskapet er etter dette av den oppfatning at dere har gitt bevisst uriktige opplysninger i forbindelse med skadeoppgjøret, og at dere måtte forstå at dette kunne føre til at dere fikk utbetalt en erstatning dere ikke har krav på.

Sikrede var uenig og sendte 19.5.25 klage til Finansklagenemnda.

Sikrede bestrider at foretaket har rett til å si opp forsikringen og nekte fremtidig kundeforhold. Det er ikke dokumentert uredelig brudd på opplysningsplikten ved skadeoppgjøret, og det er urimelig at foretaket konkluderte med dette etter at de trakk kravet. Foretaket kan uansett ikke si opp hans husforsikring og nekte ham fremtidige forsikringer, idet kravet ble fremmet av ektefellen og under hennes forsikring. Foretaket har ikke gjort en individuell vurdering etter fal. § 8-1 med hensyn til hans rolle, motivasjon eller eventuelle feilopplysninger, idet han deltok kun i egenskap av verge etter barneloven § 30. Han viser til at datterens datamaskin senere ble funnet, at de var i god tro og at de 1.4.25, dvs. før vedtak ble truffet, varslet at kravet ble trukket. Fal. § 8-1 forutsetter at det foreligger et erstatningskrav, og han forklarte foretaket også før vedtaket, både pr. e-post og telefon, om misforståelsene rundt datoene som ble oppgitt for tyveriet. De mente ikke å endre dato for å oppnå dekning, noe som skyldtes uklar forståelse av vilkårene og tidspunktet for dekningens gyldighet etter råd fra forbundet. Sikrede hevder det verken foreligger dokumentasjon på forsett eller grov uaktsomhet. Han hevder det strider mot fal. §§ 4-2 og 8-1 at han er utestengt, idet han ikke er forsikringstaker og ikke har inngitt noe krav i eget navn.

Foretaket anfører at oppsigelsen er i samsvar med fal. § 8-1 femte ledd, jf. fjerde ledd. Sikrede ga bevisst uriktige opplysninger ved skadeoppgjøret, som han måtte forstå at kunne føre til en erstatningsutbetaling de ikke hadde krav på. I den første skademeldingen 17.2.25 ble det meldt at skadedatoen var 12.2.25, noe som også ble opplyst til politiet, herunder at datteren oppdaget at laptopen var borte allerede 6.2.25. Sikredes forklaring om at de ikke vet om den ble borte 12.2., 19.2. eller 25.2. kan ikke stemme, siden laptopen allerede ble meldt borte 17.2.25. Foretaket mener derfor sikrede bevisst ga uriktige opplysninger om at den kan ha blitt stjålet etter at det ble tegnet forsikring i foretaket, og at det ikke er andre fornuftige forklaringer for at han opplyste at skadedato var 19.2.25, enn at han visste det kunne føre til en utbetaling de ikke hadde krav på. Hadde foretaket lagt hans skadedato til grunn, ville de fått utbetalt en urettmessig erstatning.

Det er uten betydning at han ville trekke kravet når det ble gitt beskjed om at saken ble sendt til utredning, og påfallende at datamaskinen angivelig dukket opp når saken ble sendt til utredning. Det er uten betydning at sikrede ikke er forsikringstaker, idet fal. § 8-1 gjelder «sikrede», og foretaket kan dermed si opp hans avtaler. Både sikrede og ektefellen meldte krav til foretaket, og det er opplyst at de meldte dem sammen. I tillegg er det sikrede som har korrespondert med foretaket og forklart seg for utreder.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket kan si opp sikredes forsikringer og nekte sikrede fremtidig kundeforhold pga. uredelig brudd på redegjøringsplikten ved skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 femte ledd, jf. fjerde ledd.

Finansklagenemnda Skades flertall, Trine-Lise Wilhelmsen og Merete Anita Utgård, bemerker:

Flertallet mener foretaket må gis medhold.

Fal. § 8-1 fjerde og femte ledd angir:

Gir sikrede ved skadeoppgjøret bevisst uriktige eller ufullstendige opplysninger som sikrede vet eller må forstå kan føre til at sikrede får utbetalt en erstatning han eller hun ikke har krav på, mister sikrede ethvert erstatningskrav mot forsikringsforetaket etter denne og andre forsikringsavtaler i anledning samme hendelse. Hvis sikredes forhold bare er lite klanderverdig, bare angår en liten del av kravet, eller hvis det ellers foreligger særlige grunner, kan sikrede likevel få delvis erstatning. § 4-14 gjelder tilsvarende

I tilfeller som nevnt i fjerde ledd kan forsikringsforetaket si opp enhver forsikringsavtale det har med sikrede med en ukes varsel. § 3-7 annet ledd første, annet og fjerde punktum gjelder tilsvarende.

Det følger av fjerde ledd at foretaket har rett til å avslå sikredes erstatningskrav såfremt

1. sikrede ga uriktige eller ufullstendige opplysninger ved skadeoppgjøret, og
2. var bevisst dette,
3. de gale opplysningene kunne medføre en uberettiget erstatningsutbetaling, og
4. sikrede måtte forstå dette.

Foretaket har i så fall også adgang til å si opp samtlige forsikringsavtaler med sikrede med én ukes varsel, samt nekte fremtidig kundeforhold, jf. fal. § 8-1 femte ledd.

Sikrede anfører at fal. § 8-1 ikke kommer til anvendelse fordi de trakk kravet før foretaket i brev av 24.4.25 til sikrede og ektefellen avsto erstatningskravet og sa opp deres forsikringer. Det følger klart av fal. § 8-1 femte ledd at foretaket kan si opp sikredes forsikringer dersom vilkårene i fjerde ledd er oppfylt. Det har ingen betydning for oppsigelsesadgangen at kravet trekkes.

Sikrede anfører at foretaket ikke kan si opp hans forsikringer fordi han ikke er forsikringstaker. Fal. § 8-1 fjerde og femte ledd refererer til «sikrede» og ikke til «forsikringstaker». Sikrede har status som sikrede under avtalen og deltok i prosessen mht. kravet mot foretaket, jf. at han i klagen til foretaket 21.2.25 viste til «avslaget på min søknad om erstatning for min MacBook, som forsvant fra mitt hjem mellom 12.02 og 19.02».

Spørsmålet blir da om vilkårene etter fal. § 8-1 fjerde ledd er oppfylt. Det første spørsmålet er om sikrede ga gale opplysninger under skadeoppgjøret.

Sikrede anmeldte etter det opplyste tyveriet til politiet 18.2.25 digitalt og forklarte at gjerningsdatoen var 12.2.25, men også at datteren hadde savnet sin Mac PC siden 6.2.25, og at de hadde leitt grundig etter den uten å finne den.

Videre fremgår det at sikredes ektefelle meldte tyveriet til foretaket 17.2.25 og oppga at det skjedde 12.2.25. Kravet ble avslått fordi hun ikke hadde forsikring i foretaket som dekket tapet. Etter det tegnet hun innboforsikring samme dag, og etter det opplyste meldte sikrede krav om erstatning for tyveriet under denne innboforsikringen 20.2.25 kl. 17:59. Sikrede fikk da automatisk avslag fordi han ikke var oppført som forsikringstaker og fikk beskjed om å ta kontakt med foretaket om noe var feil. Sikrede har oppgitt til foretakets utreder at sikrede og ektefellen gjorde dette sammen, og det fremgår at ektefellen deretter meldte kravet under forsikringen seks minutter senere, og at det da ble oppgitt at skaden fant sted mellom 12.2.25 og 19.2.25.

Opplysningen gitt i siste skademelding om at tyveriet må ha skjedd mellom 12.2.25 og 19.2.25 må i alle fall anses for en ufullstendig angivelse siden det var åpenbart at tyveriet ikke kunne ha skjedd etter 17.2.25, som var den dagen tyveriet ble meldt til foretaket av ektefellen. Sikrede oppga i skademeldingen sendt 20.2.25 kl. 17:59 at det skjedde 12.2.25, men også sikrede oppga i klage til foretaket 21.2.25 at den forsvant mellom 12.2 og 19.2. Også sikrede har dermed gitt denne ufullstendige opplysningen.

Sikrede har dermed gitt foretaket ufullstendige opplysninger.

Det neste spørsmålet er om dette ble gjort bevisst. Sikrede forklarte utreder at han hadde fylt ut feil dato. Dette er lite troverdig fordi den endrede opplysningen om tidspunktet for tyveriet ble gitt etter at foretaket først hadde avslått dekning, herunder 17.2.25 fordi ektefellen ikke hadde innboforsikring. I tillegg anførte sikrede 3.4.25 overfor utreder at de egentlig ikke visste når den ble borte, herunder om det var 12., 19. eller 25.2., og at de bare satte opp ca. datoer. Det fremstår som rimelig åpenbart at sikrede og ektefellen tilpasset tidspunktet for tyveriet, slik at det kunne omfattes av innboforsikringen som først ble tegnet 17.2.25.

Det tredje spørsmålet er om de ufullstendige opplysningene kunne gi sikrede en erstatning han ikke hadde krav på. Det er uklart for nemnda om det er sikrede eller datteren som eier PCen.

Sikrede har dels forklart at den tilhører datteren, dels omtaler han i klagen kravet som «søknad om erstatning for min MacBook». Nemnda legger til grunn at PCen er innkjøpt av sikrede, og at det er sikrede som ville motta en evt. erstatning for å kjøpe ny PC som datteren kunne bruke. Det er klart at dekning av en PC som i realiteten ikke er forsikret kan gi sikrede en erstatning han ikke har krav på.

Det fjerde spørsmålet er om sikrede «måtte forstå dette». Begrepet er ikke utdypet i lovtekst eller forarbeider, men HR-2024-989-A avsnitt 39 har følgende omtale:

Det sikrede 'må forstå', er at de bevisst uriktige eller ufullstendige opplysningene sannsynligvis vil føre til en for høy utbetaling dersom de legges til grunn for erstatningsoppgjøret. Kravet er oppfylt når en mulig uvitenhet fremstår som *uforståelig* ut fra en objektiv bedømmelse av de relevante konkrete omstendighetene. I alminnelighet kan det legges til grunn at dette er tilfellet når forsikringsforetaket har spurt om opplysningene i for eksempel skademeldings- eller tapsskjema.

Flertallet kan ikke se at det er opplyst om noe som kan gi en annen troverdig forklaring på de uriktige opplysningene sikrede gav i skademeldingen enn at han ønsket en erstatning han ellers ikke hadde krav på.

Ved brudd på fal. § 8-1 fjerde ledd følger det av femte ledd at foretaket kan si opp sikredes forsikringer med en ukes varsel. Oppsigelsen er derfor rettmessig.

Uredelig brudd på redegjøringsplikten gir også saklig grunn til å avslå forsikring iht. fal. § 1B-3 og dermed grunn til å nekte sikrede fremtidig kundeforhold.

Nemndas mindretall, Fanny Helle, bemerker:

Mindretallet mener vilkårene i fal. § 8-1 fjerde ledd ikke er oppfylt. Mindretallet viser til at informasjon til foretaket om dato for tyveri ble gitt delvis av klagers ektefelle, og at det også var ektefellen som bestilte ny forsikring i foretaket etter først å ha fått avslag. Klager har selv opplyst at han kun bisto sin datter i kommunikasjon med foretaket. Etter mindretallets syn er det uklart om klager i denne situasjonen hadde kjennskap til at opplysningene til foretaket var uriktige, og om han visste når ny forsikringsavtale ble inngått. Slik saken er opplyst mener mindretallet at det ikke kan legges til grunn at klager oppga uriktige opplysninger «bevisst». Det er heller ikke tilstrekkelig sannsynliggjort at klager i situasjonen som oppstod visste eller måtte forstå at han kunne få en utbetaling han ikke hadde krav på. Vilåret om at klager «vet eller må forstå» er dermed heller ikke oppfylt. Mindretallet har derfor kommet til at klager må få medhold.

Avgjørelsen er avgitt under dissens.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Merete Anita Utgård (bransjerepresentant) og Fanny Helle (forbrukerrepresentant).